

EFICIENȚA ALOCAȚIILOR MIJLOACELOR FINANCIARE PENTRU INFORMATIZAREA ECONOMIEI NAȚIONALE

Maria CIUBOTARU, dr. habilitat în econ., ASEM

Abstract. In this paper, the author explores the efficiency and impacts of Information and Communication Technology on the gross national product in Moldova. In the last decades, the market of electronic communication and online services achieved innovation, but remains fragmented. Some important measures are to be adopted and implemented in order to avoid or eliminate the existed obstacles.

Cuvinte cheie. Informatizare, alocații financiare, produsul intern brut.

Introducere. Republica Moldova (RM) a realizat progrese importante în implementarea tehnologiilor informației și comunicațiilor (TIC) în economia națională și administrația publică. Totuși, în clasificările internaționale țara noastră nu se clasifică printre economiile avansate în domeniu, iar standardele de dezvoltare ale sectorului nu corespund cerințelor actuale ale statelor membre ale Uniunii Europene și ale țărilor mai avansate în domeniu (de ex., SUA și China) [1, 2].

Scopul cercetării constă în evaluarea eficienței aplicării TIC la nivel macroeconomic, stabilirea relației dintre alocațiile mijloacelor financiare pentru informatizare și produsul intern brut (PIB), identificarea impactului TIC asupra economiei prin măsurarea costurilor și beneficiilor alocațiilor financiare pentru informatizare. Metodologia cercetării include analiza datelor, pentru anii 2009-2014, referitoare la vânzările serviciilor sectorului TIC și alocațiilor financiare pentru informatizare, identificarea corelației acestora cu PIB în RM. Cercetarea adâncește și îmbunătățește cunoștințele și pune în evidență domeniile care necesită eforturi susținute.

Rezultatele cercetării. Aplicarea TIC în economie a revoluționat rapid piața de servicii și a schimbat fluxurile financiare. Ca urmare, volumul vânzărilor în sectorul TIC din Republica Moldova a înregistrat o evoluție pozitivă ascendentă, însă contribuția sectorului la formarea produsului intern brut lent se reduce. Astfel, volumul vânzărilor în sectorul TIC a însumat 8111,4 mil lei în anul 2014 [2], ceea ce constituie 8% către PIB, anterior sectorul TIC avea o contribuție de circa 10% la formarea PIB. Alocațiile mijloacelor financiare pentru informatizarea economiei naționale

înregistrează o evoluție pozitivă ascendentă mai avansată comparativ cu evoluția PIB. Volumul alocațiilor mijloacelor bănești pentru informatizarea economiei naționale a constituit 1 310,2 mil. lei în anul 2014 [3], majorându-se cu 47%, comparativ cu anul 2010, în același timp, creșterea în prețuri curente a produsului intern brut a constituit 41%. Eficiența, măsurată ca raportul dintre alocațiile mijloacelor financiare și PIB, a constituit 1,29% în anul 2014, comparativ cu 1,41% în anul 2010. Deci pentru fiecare unitate de PIB, în fiecare an, se alocă un volum mai mare de mijloace financiare pentru informatizare, comparativ cu anul anterior, ceea ce indică la majorarea costurilor pentru informatizarea economiei naționale și la reducerea eficienței alocațiilor financiare pentru informatizare.

Alocațiile mijloacelor financiare pentru informatizare sunt compuse din alocații bugetare, din credite, granturi și donații alocate de donatori, și din mijloace proprii ale agenților economici. În perioada analizată, structura alocațiilor a înregistrat schimbări structurare moderate. Ponderea alocațiilor mijloacelor financiare bugetare a înregistrat o evoluție crescătoare ascendentă de la 7,5% în anul 2009 la 15% în anul 2014. Însă alocațiile din resursele bugetare înregistrează o pondere relativ mică în structura alocațiile mijloacelor financiare pentru informatizare. Alocațiile din resursele donatorilor au o contribuție importantă în dezvoltarea sectorului TIC, deși ponderea acestora în alocații totale variază anual. Alocațiile mijloacelor bănești pentru informatizare din mijloace proprii ale agenților economici sunt substanțiale, poziționându-se anual la circa 81%-82% din total (Fig. 1).

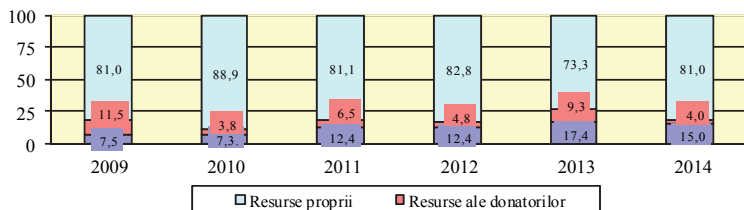

Figura 1. Alocațiile mijloacelor financiare pentru informatizare pe categorii de surse în anii 2009-2014, %

Sursa: elaborată în baza datelor Biroului Național de Statistică [3].

Analiza destinației alocațiilor mijloacelor financiare pentru informatizare denotă că circa 40 % din mijloace se folosesc pentru procurarea serverelor și rețelelor, un sfert din mijloacele bănești – pentru procurarea produselor de program și circa 5% – pentru proiectări și sisteme informatice.

La etapa actuală, mai frecvent se utilizează: paginile web, introducerea și prelucrarea datelor, scrierea scrisorilor, email-uri și comunicarea, evidența contabilă, producerea rapoartelor contabile și a rapoartelor de activitate, planificarea activității, verificarea conturilor bancare, achizițiile publice online, registre de stat automatizate etc. Internetul a devenit un mijloc important de comunicare și transmitere a datelor, de asigurare a transparenței datelor cu interes public. În Republica Moldova, utilizatorii de Internet în administrația publică și apărare înregistrează o pondere semnificativă (20,3% în anul 2014) datorită dezvoltării serviciilor publice online. Totuși, instituțiile publice folosesc insuficient sistemele informatice, spre deosebire de alte țări. Sisteme informatice ale autorităților administrației publice sunt fragmentate, nu pot fi unite într-un sistem unic. Această situație este creată de lipsa unei politici coerente și a standardelor unicate pentru sistemele informatice. Analiza denotă că lipsa resurselor financiare necesare pentru implementarea politicilor în domeniul TIC și a planurilor de acțiuni nu este cea mai mare provocare. Guvernarea electronică și utilizarea TIC de către autoritățile administrației publice nu conduc la reducerea costurilor administrației publice, deoarece sistemele informatice sunt costisitoare pentru țările emergente, ele necesită reforme semnificative și perfecționare continuă a personalului. Beneficiile aplicării TIC constau în furnizarea serviciilor de înaltă calitate către economie și societate, majorarea productivității personalului, reducerea corupției și, ca urmare, rezultă în îmbunătățirea satisfacției beneficiarilor de servicii și bunăstării populației.

Concluzii. Republica Moldova a realizat progrese în implementarea TIC în economia națională și administrația publică. Eficiența alocațiilor financiare pentru informatizare are o tendință descrescătoare – fiecare unitate de PIB necesită un volum tot mai mare de alocații financiare, comparativ cu anul anterior, din cauza sistemelor informatice fragmentate ce conduc la majorarea

costurilor pentru informatizare. Folosirea serviciilor publice electronice și comerțul online necesită atât investiții în infrastructură și rețele de comunicații de ultimă generație, cât și ajustarea cadrului normativ, care actualmente este contradictoriu.

Bibliografie:

1. EU în anul 2005 – Raportul general privind activitățile Uniunii Europene. 97 pag. www.europa.eu/documente/rapoarte (vizitat 05.09.16)
2. Raportul de activitate al Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor pe anul 2014. www.mtic.gov.md/rapoarte (vizitat 15.10.16)
3. Raportul statistic 1-inf „Situția privind informatizarea și înzestrarea cu tehnică de calcul”, 2009-2014. Biroul Național de Statistică. www.statistica.md/rapoarte